

Міністерство освіти і науки України

Державний заклад
«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
кафедра політичних наук і права
Центр соціально-політичних досліджень «Politicus»

**X ВСЕУКРАЇНСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ**

**СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА
ДЕРЖАВА:
ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ
ТА ШЛЯХИ МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ**

30 квітня 2026 р.

м. Одеса

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК І ПРАВА
ЦЕНТР СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ «POLITICUS»**

**X ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ
з міжнародною участю**

**СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВА:
ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ТА ШЛЯХИ
МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ**

30 квітня 2026 року

м. Одеса

УДК 321(477)(063)

DOI: <https://doi.org/10.24195/UkrainianState2026-10>

*Рекомендовано до друку Вченою радою Університету Ушинського
(протокол від 28 травня 2026 року № 14)*

Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів : матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Одеса, 30 квітня 2026 року. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2026. 583 с.

Рецензенти:

Кокорев О. В., доктор політичних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри журналістики, соціальних комунікацій і ІТ-права Державного університету Інтелектуальних технологій і зв'язку.

Петінова О. Б., доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Організаційний комітет конференції:

Наумкіна С. М. – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Музиченко Г. В. – проректор з наукової роботи, доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Гедікова Н. П. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Проноза І. І. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Каменчук Т. О. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Таску-Ставре М. – доктор політичних наук, професор, професор Бухарестського університету (Румунія);

Хевцуріані А. – доктор наук у сфері міжнародних відносин, професор факультету права та міжнародних відносин, Грузинський технічний університет (Грузія).

У збірнику матеріалів X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів» представлено результати наукових досліджень науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, молодих науковців та практиків із вітчизняних і зарубіжних закладів вищої освіти та наукових установ, об'єднаних прагненням до осмислення актуальних викликів державотворення, суспільного розвитку та післявоєнної відбудови України.

Матеріали збірника охоплюють широкий спектр актуальних проблем сучасної політичної, правової, економічної та соціогуманітарної науки. У наукових доповідях і дослідженнях висвітлено питання розвитку та модернізації політичних інститутів і процесів сучасної держави, правових та економічних механізмів відбудови України, інформаційної безпеки та протидії гібридним загрозам в умовах глобальних трансформацій. Значну увагу приділено філософським засадам державотворення, соціальним практикам і менеджменту соціокультурного розвитку, а також питанням євроінтеграції, транскордонної співпраці, міжнародних партнерств і регіональних стратегій сталого розвитку в умовах сучасних політичних та соціальних змін.

Збірник відображає високий рівень наукової дискусії та міждисциплінарного підходу до аналізу суспільно-політичних процесів, сприяє розвитку наукової комунікації та міжінституційної співпраці. Матеріали конференції становлять практичний і науковий інтерес для дослідників, викладачів, здобувачів освіти, представників органів державної влади, місцевого самоврядування та фахівців у сфері політичних, правових, економічних і соціогуманітарних наук.

Матеріали подано в авторській редакції. За зміст та достовірність наведених фактів, цитат і даних відповідальність несуть автори.

Микитей Артем	ІНСТИТУЦІЙНА АРХІТЕКТУРА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОБРОЧЕСНОСТІ СУДІВ	66
Мініцький Валерій	КОНЦЕПТУАЛЬНА МОДЕЛЬ ПОВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ: СИНЕРГІЯ ДЕРЖАВИ ТА ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА	70
Мозолюк-Боднар Людмила	ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПРАВОВОЇ АДАПТАЦІЇ	74
Музиченко Ганна	ВЕТЕРАНИ ЯК НОВІ ПОЛІТИЧНІ АКТОРИ	77
Наумкіна Світлана	ВОЄННО-ПОЛІТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ НОВОЇ АРХІТЕКТУРИ БЕЗПЕКИ В СХІДНІЙ ЄВРОПІ	81
Ніколаєва Майя, Кадук Наталя	ЦИФРОВІЗАЦІЯ ПОЛІТИЧНИХ ІНСТИТУТІВ: ТРАНСФОРМАЦІЯ МЕХАНІЗМІВ УПРАВЛІННЯ ТА ДЕМОКРАТІЇ	85
Обухов Петро	МАНІПУЛЯТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИБОРЧИХ КАМПАНІЯХ ЯК ФАКТОР ВПЛИВУ НА ЕЛЕКТОРАЛЬНУ ПОВЕДІНКУ	88
Позняк Вікторія	РОЛЬ ГРОМАДСЬКОСТІ У ПРОЦЕСАХ ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ	92
Поляков Андрій	ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ІНСТИТУТУ ГЛАВИ ДЕРЖАВИ В ПЕРІОД ГЕТЬМАНАТУ П. СКОРОПАДСЬКОГО	96
Приходько Сергій	ДЕМОКРАТІЯ ХХІ СТОЛІТТЯ: КРИЗА ЛЕГІТИМНОСТІ	99
Рогоза Анна	ВЗАЄМОДІЯ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ТА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ: КОНСТИТУЦІЙНІ МОДЕЛІ РЕГУЛЮВАННЯ	102
Самойлов Олексій	КОНСЕРВАТИЗМ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ ТА ГЛОБАЛЬНИХ ЗАГРОЗ	104
Сокур Олексій	ЦИФРОВІЗАЦІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ПОЛІТИЧНИХ ІНСТИТУТІВ: ДОСВІД УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ	106
Швець Світлана	ЦИФРОВА ПАРТИСИПАЦІЯ: ГЕЙМІФІКАЦІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОДОЛАННЯ ПРАВОВОГО НІГІЛІЗМУ	109
Яковлева Лілія	ЛЕГІТИМНІСТЬ ВЛАДИ: СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ВИМІР ПУБЛІЧНОЇ ПОЛІТИКИ	111

СЕКЦІЯ 2. ПРАВОВІ ТА ЕКОНОМІЧНІ МЕХАНІЗМИ РОЗВИТКУ І ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ

Астапова Діана	ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ ЗАХИСТУ ЧЕСТІ, ГІДНОСТІ ТА ДІЛОВОЇ РЕПУТАЦІЇ У КОНТЕКСТІ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	116
Баймуратов Михайло, Кофман Борис	МІЛІТАРНИЙ МУНІЦИПАЛІЗМ: ДО ПИТАННЯ ПРО ВИЗНАЧЕННЯ ІДЕНТИФІКАТОРІВ ФЕНОМЕНОЛОГІЇ	118
Балацька Анна	ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ	126
Баранов Сергій	ОКРЕМІ ПИТАННЯ ВИРОБЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО - ПРАВОВОГО МЕХАНІЗМУ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ У ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД	130

Ніколаєва М. І.,
перший проректор,
кандидат політичних наук, доцент, професор
кафедри політології
факультету міжнародних відносин, політології, соціології,
ОНУ імені І. І. Мечникова,
Кадук Н. І.,
кандидат політичних наук, доцент,
в.о. зав. кафедри політології,
ОНУ імені І. І. Мечникова
м. Одеса, Україна

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ПОЛІТИЧНИХ ІНСТИТУТІВ: ТРАНСФОРМАЦІЯ МЕХАНІЗМІВ УПРАВЛІННЯ ТА ДЕМОКРАТІЇ

Цифровізація політичних інститутів є визначальною тенденцією розвитку сучасної держави, що трансформує не лише інструменти управління, але й саму логіку функціонування політичної системи. У ХХІ столітті цифрові технології виступають каталізатором інституційних змін, сприяючи переходу від ієрархічних до мережових моделей політичної взаємодії, що відповідає концепції мережевого суспільства [1].

Особливої актуальності ця проблематика набуває в умовах війни, гібридних загроз та інтенсивної цифровізації суспільства, де інформаційний простір стає ключовим полем політичної боротьби. Україна у цьому контексті є унікальним прикладом держави, що одночасно здійснює цифрову модернізацію та протидіє масштабним безпековим викликам.

Центральна ідея тез – визначити вплив цифровізації на трансформацію політичних інститутів та визначити ключові тенденції розвитку цифрового управління і демократії з урахуванням сучасних практичних кейсів. Цифровізація у політичному вимірі розглядається як комплексний процес, що охоплює інституційні, технологічні та комунікативні трансформації. Вона пов'язана з розвитком електронного урядування, цифрової демократії управління потоками інформації та даних, що формує нові владні відносини у контексті data-driven governance [3]. Таким чином, цифровізація трансформує не лише інструменти управління, але й саму структуру влади у сучасному суспільстві [1; 3].

Сучасні дослідження підкреслюють, що цифровізація змінює природу влади, переводячи її у площину управління потоками інформації та даних [6]. У

цьому контексті держава виступає не лише як інституційний актор, але і як цифрова платформа, що забезпечує взаємодію між різними соціальними групами.

Україна демонструє один із найбільш показових прикладів цифрової трансформації держави в умовах екзистенційної кризи. Впровадження цифрових сервісів дозволило забезпечити безперервність державного управління навіть в умовах воєнного стану. Ключовим інструментом цифровізації стало використання мобільного застосунку Дія, який забезпечує доступ громадян до адміністративних послуг, цифрових документів та механізмів взаємодії з державою. Розширення функціоналу цього інструменту, зокрема впровадження цифрових документів і сервісів підтримки населення, свідчить про формування моделі «держави у смартфоні». В умовах війни цифрові інструменти використовуються також для: координації гуманітарної допомоги; інформування населення; мобілізації громадянської активності; протидії інформаційним операціям. Цей досвід підтверджує, що цифровізація може виступати фактором підвищення інституційної стійкості держави [8].

У глобальному вимірі одним із найбільш успішних прикладів цифрової трансформації є досвід Естонії, яка впровадила систему електронного урядування, відповідно до сучасних міжнародних стандартів цифрового урядування [5], що забезпечує майже повну цифровізацію державних послуг. Використання електронної ідентифікації, цифрового підпису та онлайн-голосування створює ефективну та прозору модель управління. Іншим важливим кейсом є практика Європейський Союз щодо регулювання цифрового простору, зокрема боротьби з дезінформацією та забезпечення цифрових прав громадян [2]. У США цифрові платформи відіграють ключову роль у політичній комунікації, що проявляється у використанні соціальних мереж під час виборчих кампаній. Водночас це супроводжується ризиками маніпуляцій та інформаційного впливу.

Цифровізація суттєво змінює структуру політичної комунікації, перетворюючи її на динамічну, децентралізовану та мережеву систему. Соціальні платформи забезпечують прямий зв'язок між владою та громадянами, що сприяє демократизації політичного процесу. Разом із тим виникають нові виклики: поширення дезінформації; алгоритмічне маніпулювання інформаційними потоками; фрагментація публічного дискурсу [4]. Особливо небезпечним є використання цифрових технологій у гібридних війнах, де інформаційні операції стають елементом політичного впливу.

Цифрові технології розширюють можливості участі громадян у політичному процесі через такі інструменти, як електронні петиції, онлайн-консультації та цифрові платформи участі. В Україні активно розвиваються

механізми електронної демократії, що сприяють підвищенню прозорості влади та залученню громадян до процесу прийняття рішень.

Проте існують обмеження: цифрова нерівність; загрози кібербезпеки; ризики втручання у виборчі процеси [7].

Аналіз сучасних процесів дозволяє виділити такі тенденції: формування цифрової держави як нової інституційної моделі; інтеграція штучного інтелекту у політичне управління; зростання ролі кібербезпеки; розвиток платформної демократії; посилення ролі даних у прийнятті політичних рішень.

Отже, цифровізація виступає ключовим фактором трансформації політичних інститутів сучасної держави, змінюючи механізми управління, політичну комунікацію та форми демократичної участі. Український досвід демонструє, що цифрові технології можуть підвищувати інституційну стійкість держави навіть в умовах війни. Водночас цифровізація створює нові ризики, пов'язані з інформаційними загрозами та кібербезпекою, що потребує формування ефективних механізмів регулювання. Подальші дослідження мають бути спрямовані на розробку моделей цифрової демократії, які забезпечують баланс між технологічною ефективністю та демократичними цінностями.

Література:

1. Castells M. *The Rise of the Network Society*. 2nd ed. Oxford: Wiley-Blackwell, 2010 (reprint 2022).
2. European Commission. *Code of Practice on Disinformation*. Brussels, 2022.
3. Kitchin R. *The Data Revolution: A Critical Analysis of Big Data, Open Data and Data Infrastructures*. 2nd ed. London: Sage, 2021.
4. Margetts H., John P., Hale S. *Political Turbulence: How Social Media Shape Collective Action*. Princeton: Princeton University Press, 2016 (reprint 2022).
5. OECD. *Digital Government Review*. Paris: OECD Publishing, 2023.
6. Pierre J., Peters B.G. *Governance, Politics and the State*. 2nd ed. London: Palgrave Macmillan, 2022.
7. United Nations. *E-Government Survey 2024*. New York: UN, 2024.
8. World Bank. *GovTech Maturity Index 2023*. Washington, DC: World Bank, 2023.

Наукове видання

Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів : матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Одеса, 30 квітня 2026 року. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2026. 583 с.

Опубліковано в авторській редакції